

**ሰለሰብአዊ፡ መብቶች፡
ለማስተማር፡ የሚረዱ፡
አንዳንድ፡ ዘዴዎች።**

በዩኔስኮ ተዘጋጅቶ በኢትዮጵያ ብሄራዊ ኮሚሽን ተተረጎመ

አንቀጽ : ፩ ፤

የሰው : ልጅ : ሁሉ : ሲወለድ : ነጻና : በክብርና : በመብትም : እኩልነት :
ያለው : ነው : የተፈጥሮ : የማስተዋልና : ሕሊናው : ስላለው : አንዱ : ሌላውን :
በወንድማማችነት : መንፍስ : መመልከት : የገባዋል ።

አንቀጽ : ፪ ፤

እያንዳንዱ : ሰው : የዘር : የቀለም : የጾታ : የቋንቋ : የሃይማኖት : የፖለቲካ
ወይም : የሌላ : ዓይነት : አስተሳሰብ : የብሔራዊ : ወይም : የኅብረተሰብ : ታሪክ
የሀብት : የትውልድ : ወይም : የሌላ : ደረጃ : ልዩነት : ሳይኖሩ : በዚህ : ውሳኔ
የተዘረዘሩት : መብቶችንና : ነጻነቶች : ሁሉ : እንዲከበሩለት : ይገባል ።

ከዚህም : በተቀረ : አንድ : ሰው : ከሚኖርበት : አገር : ወይም : ግዛት :
የፖለቲካ : የአገዛዝ : ወይም : የኢንተርናሽናል : አቋም : የተነሳ : አገሩ : ነጻም :
ሆነ : በሞግዚትነት : አስተዳደር : ወይም : እራሱን : ችሎ : የማይተዳደር : አገር :
ተወላጅ : ቢሆንም : በማንኛውም : ዓይነት : ገደብ : ያለው : አገዛዝ : ሥር : ቢሆንም
ልዩነት : አይፈጸምበትም ።

አንቀጽ : ፫ ፤

እያንዳንዱ : ሰው : የመኖር : የለጻነትና : በሰላም : የመንፈሳዊ : መጠበቅ :
መብት አለው።

አንቀጽ : ፬ ፤

ማንም : ሰው : ቢሆን : በባርነት : አይገዛም ። ባርነትና : የባሪያ : ንግድም
በማንኛውም : ዓይነት : ክልክል : ነው።

አንቀጽ : ፭ ፤

ማንም : ሰው : ቢሆን : የጭካኔ : ስይ : እንዳይደርስበት : ወይም : ከሰብዓዊ
አፈጻጸም : ውጭ : የሆነ : የያዋርድ : ተግባር : ወይም : ቅጣት : አይፈጸምበትም ።

አንቀጽ : ፮ ፤

እያንዳንዱ : ሰው : በሕግ : ፊት : በሰው : ዘርነቱ : የመታወቅ : መብት
አለው ።

አንቀጽ : ፯ ፤

ሰው : ሁሉ : በሕግ : ፊት : እኩል : ነው ። ያለአንዳች : ልዩነትም : ሕጉ
ደህንነቱን : እንዲጠበቅለት : እኩል : የሆነ : መብት : አለው ። ይህንን : ውሳኔ
በመጣስ : ከሚደረግ : ልዩነት : ለማድረግ : ከሚነሳሳ : እንዲጠበቅ : ሁሉም : የእኩል
መብት : አለው ።

አንቀጽ : ፰ ፤

እያንዳንዱ : ሰው : በሕገ : መንግሥቱ : ወይም : በሕግ : የተሰጡትን :
መሠረታዊ : መብቶች : ከሚጥሱ : ድርጊቶች : ከፍተኛ : በሆኑ : ብሔራዊ : የፍርድ
ባለሥልጣኖች : ፍጹም : በሆነ : መንገድ : እንዲወገድለት : መብት : አለው ።

አንቀጽ : ፱ ፤

ማንም : ሰው : የለፍርድ : ተይዞ : እንዲታሰር : ወይም : በግዛት : እንዲኖር
አይደረግም ።

አንቀጽ : ፲ ፤

እያንዳንዱ : ሰው : በመብቶቹና : በግዴታዎቹ : አፈጻጸም : እንዲሁም : በሚከሰስበት : ማንኛውም : ዓይነት : የወንጀል : ክስ : ለጸ : በሆነና : በማያዳላ : የፍርድ : ሽንጎ : በትክክለኛና : በይፋ : ጉዳዩ : እንዲሰማለት : የሙሉ : እኩልነት : መብት : አለው ።

አንቀጽ : ፲፩ ፤

፩/ በወንጀል : ክስ : የተከሰሰ : ማንኛውም : ሰው : ለመከላከያው : አስፈላጊዎች የሆኑትን : ሁሉ : አቅርቦ : በሚከራከርበት : የይፋ : ፍርድ : ቤት : በሕግ : መሠረት : ወንጀለኛ : መሆኑ : እስቲረጋገጥበት : ድረስ : ከወንጀል : ነጻ : እንደሆነ : የመቆጠር : መብት : አለው ።

፪/ ማንም : ሰው : በብሔራዊ : ወይም : በኢንተርናሽናል : ሕግ : አንድ : ነገር : ወንጀል : ሁኖ : ባልተደነገገበት : ጊዜ : በፈጸመው : ወይም : ባልፈጸመው : ማንኛውም : ሥራ : ወንጀለኛ : ሁኖ : አይከሰስም ። ወይም : ወንጀሉ : በተፈጸመበት : ጊዜ : ከተደነገገው : ቅጣት : ይበልጥ : አይፈረድበትም ።

አንቀጽ : ፲፪ ፤

ማንም : ሰው : በግል : ኑሮው : በቤተሰቡ : ውስጥ : በቤቱ : ወይም : በሚጻጻፈው : ደብዳቤ : በፍርድ : ያልተለየ : ጣልቃ : ገብነት : ወይም : ክብሩን : የሚነካና : ስሙን : የሚያጎድፍ : ተቃውሞ : አይፈጸምበትም : እያንዳንዱ : ሰው : ከእንደዚህ : ያለ : ጣልቃ : ገብነት : ወይም : የሚጎዳ : ተግባር : ሕግ እንዲከላከልለት : መብት : አለው ።

አንቀጽ : ፲፫ ፤

፩/ እያንዳንዱ : ሰው : በየብሔራዊ : ወሰን : ክልሉ : የመዘዋወርና : የመኖር : ነጻነት : መብት : አለው።

፪/ እያንዳንዱ : ሰው : ከማንኛውም : አገር : ሆነ : ከራሱ : አገር : ወጥቶ : እንደገና : ወደ : አገሩ : የመመለስ : መብት : አለው።

አንቀጽ : ፲፬ ፤

፩/ እያንዳንዱ : ሰው : ከጭቆና : ሽሽቶ : በሌሎች : አገሮች : ጥገኝነትን : የመጠየቅና : በደህና : የመኖር : መብት : አለው።

፪/ ፖለቲካዊ : ካልሆኑ : ወንጀሎች : ወይም : የተባበሩት : መንግሥታት : ድርጅት : ዋና : ዓላማዎችን : ከሚቃረኑ : ሥራዎች : የተነሳ : በሚደርሱ : ክሶች : ምክንያት : ከሆነ : ይህ : መብት : ሊያገለግል : አይችልም።

አንቀጽ : ፲፭ ፤

፩/ እያንዳንዱ : ሰው : የዜግነት : መብት : አለው።

፪/ ማንም : ሰው : ያለፍርድ : ዜግነቱ : አይወሰድበትም : ወይም : ዜግነቱን : የመለወጥ : መብት : አይነፈገውም።

አንቀጽ : ፲፮ ፤

፩/ አካለ : መጠን : የደረሱ : ወንዶችና : ሴቶች : በዘር : በዜግነት : ወይም : በሃይማኖት : ልዩነት : ሳይወሰኑ : ጋብቻን : የመፈጸምና : ቤተሰብን : የመመሥረት : መብት : አላቸው ፤ ጋብቻ : በመፈጸም : በጋብቻ : ጊዜና : ጋብቻ : በሚፈርስበትም : ጊዜ : እኩል : መብት : አላቸው።

፪/ ጋብቻ : የሚፈጸመው : ጋብቻ : ለመፈጸም : በሚፈልጉ : ሁሉም፡ወገኖች : በሚያደርጉት : ነጻና : ሙሉ : ስምምነት : መሠረት : ብቻ : ነው።

፫/ ቤተሰብ : የጎብረ : ሰብ : የተፈጥሮና : መሠረታዊ : ክፍል : ስለሆነ : በጎብረሰቡና : በመንግሥቱም : ደህንነቱ : እንዲጠበቅለት : ይገባል ።

አንቀጽ : ፲፯ ፤

፬/ እያንዳንዱ : ሰው : ብቻውን : ወይም : ከሌሎች : ጋር : በጎብረት : ሁኖ : የጎብረት : ባለቤትነት : መብት : አለው።

፭/ ማንም : ሰው : ያለፍርድ : ንብረቱ : አይወሰድበትም።

አንቀጽ : ፲፰ ፤

እያንዳንዱ : ሰው : የሃሳብ : የሕሊናና : የሃይማኖት : ነጻነት : መብት፡አለው : ይህም : መብት : ሃይማኖቱን : ወይም : እምነቱን : የመለወጥ : ነጻነትንና : ብቻውን፡ ወይም : ከሌሎች : ጋር : በጎብረት : በይፋ : ወይም : በግል : ሁኖ : ሃይማኖቱን : ወይም : እምነቱን : የማስተማር : በተግባር : የመግለጽ : የማምለክና : የማክበር : ነጻነትን : ይጨምራል።

አንቀጽ : ፲፱ ፤

እያንዳንዱ : ሰው : የሐሳብና : ሐሳቡን : የመግለጽ : መብት : አለው : ይህም : መብት : ያለጣልቃ : ገብነት : በሐሳብ : የመጽናትንና : ዜናን : ወይም : ሐሳቦችን : ያላንዳች : የድንበር : ገደብ : የማግኘትን : የመቀበልንና : ወይም : የማካፈልን : ነጻነትም : ይጨምራል።

አንቀጽ : ፳ ፤

፬/ እያንዳንዱ : ሰው : በሰላም : የመሰብሰብና : ግንኙነት : የማድረግ : ነጻነት መብት : አለው ።

፭/ ማንም : ሰው : የአንድ : ማኅበር : አባል : እንዲሆን : አይገደድም ።

አንቀጽ : ፳፩ ፤

፬/ እያንዳንዱ : ሰው : በቀጥታ : ወይም : ነጻ : በሆነ : መንገድ : በተመረጡ : እንደራሴዎች : አማካዮች : በአገሩ : መንግሥት : የመካፈል : መብት : አለው ።

፭/ እያንዳንዱ : ሰው : በአገሩ : የህዝብ : አገልግሎት : እኩል : የማግኘት : መብት : አለው ።

፫/ የመንግሥት : ሥልጣን : መሠረቱ : የሕዝቡ : ፈቃድ : መሆን : አለበት : ይህም : ፈቃድ : ለሁሉም : እኩል : በሆነ : በምሥጢር : በሚደረግ : የድምፅ : መስጠት : ምርጫ : ወይም : በተመሳሳይ : ሁኔታ : በየጊዜውና : በትክክል : በሚፈጸሙ : ምርጫዎች : እንዲገለጽ : መሆን : አለበት ።

አንቀጽ : ፳፪ ፤

እያንዳንዱ : ሰው : የጎብረ : ሰብ : አባል : እንደመሆኑ : በጎብረ : ሰብ : ደህንነቱ : እንዲጠበቅ : መብት : አለው : እንዲሁም : በብሔራዊ : ጥረትና : በኢንተርናሽናል : መተባበር : አማካይነትና : በእያንዳንዱ : መንግሥት : ድርጅትም : የሀብት : ምንጮች : መሠረት : ለክብሩና : ለሰብዓዊ : አቅሙ : ነጻ : እድገት : የግድ : አስፈላጊ : የሆኑት : የኤኮኖሚ : የማጎበራዊ : ኑሮና : የባህል : መብቶች : በተግባር : እንዲገለጹለት : መብት : አለው።

አንቀጽ : ፳፫ ፤

፩/ እያንዳንዱ : ሰው : የመሥራት : የሥራ : ነጻ : ምርጫና : ለሥራም : ትክክለኛና : ተስማሚ : የአሠራር : ሁኔታዎችና : ሥራም : እንዲያጣ : መብት : አለው

፪/ እያንዳንዱ : ሰው : ያላንዳች : ልዩነት : ማድረግ : ለአንድ : ዓይነት : ሥራ : እኩል : የሆነ : ደመወዝ : የማግኘት : መብት : አለው።

፫/ በሥራ : ላይ : ያለ : ሰው : ለእራሱና : ለቤተሰቡ : ለሰብዓዊ : ክብር : ተገቢ : የሆነ : ኑሮን : የሚያስገኝለትና : ካስፈለገም : በሌሎች : የገብረሰብ : ደህንነት : መጠበቂያ : ዘዴዎች : የተደገፈ : ትክክለኛና : ተስማሚ : ዋጋውን : የማግኘት : መብት : አለው።

፬/ እያንዳንዱ : ሰው : ጥቅሞቹን : ለማስከበር : የሙያ : ማህበሮችን : ለማቋቋምና : ማህበረተኛ : ለመሆን : መብት : አለው።

አንቀጽ : ፳፬ ፤

እያንዳንዱ : ሰው : የዕረፍትና : የመዝናናት : እንዲሁም : በአግባብ : የተወሰኑ : የሥራ : ሰዓቶች : እንዲኖሩትና : በየጊዜው : የዕረፍት : ጊዜያትን : ከደመወዝ : ጋር : የማግኘት : መብት : አለው።

አንቀጽ : ፳፭ ፤

፩/ እያንዳንዱ : ሰው : ለእራሱና : ለቤተሰቡ : ጤንነትና : ደህንነት : ምግብ : ልብስ : ቤትና : ሕክምና : አስፈላጊ : የማህበራዊ : ኑሮ : አገልግሎቶችም : ጭምር : የሚበቃ : የኑሮ : ደረጃ : ለማግኘት : መብት : አለው። ሥራ : ሳይቀጠር : ቢቀር : ቢታመም : ለመሥራት : ባይችል : ባል : ወይም : ሚስት : ቢሞት : ቢያረጅ : ወይም : ከቁጥጥሩ : ውጭ : በሆኑ : ምክንያቶች : መሰናከል : ቢገጥመው : ደህንነቱ : እንዲጠበቅለት : መብት : አለው።

፪/ ወላጅነትና : ሕጻንነት : ልዩ : ጥንቃቄና : እርዳታ : የማግኘት : መብት : አላቸው። በጋብቻ : ወይም : ያለጋብቻ : የሚወለዱ : ሕጻናትም : የተመሳሳይ : የደህንነታቸው : መጠበቅ : መብት : አላቸው።

አንቀጽ : ፳፮ ፤

፩/ እያንዳንዱ : ሰው : የመማር : መብት : አለው : ትምህርት : ቢያንስ : ቢያንስ : በአንደኛ : ደረጃና : በመሠረታዊ : ደረጃዎች : በነጻ : ሊሆን : ይገባል : የአንደኛ : ደረጃ : ትምህርት : መማር : ግዴታ : ነው : የቴክኒክና : የልዩ : ልዩ : ሙያ : ትምህርት : በጠቅላላው : የከፍተኛ : ደረጃ : ደግሞ : በችሎታ : መሠረት : ለሁሉም : እኩል : መሰጠት : አለበት።

፪/ ትምህርት : ለእያንዳንዱ : ሰው : ሁኔታ : ማሻሻያና : ለሰብዓዊ : መብቶችም : መሠረታዊ : ነጻነቶች : ክብር : ማዳበርያ : የሚውል : መሆን : አለበት። እንዲሁም : የተለያየ : ዘር : ወይም : ሃይማኖት : ባሏቸው : ሕዝቦች : መካከል : ሁሉ : መግባባትን : ተቻችሎ : የመኖርንና : የመተባበርን : መንፈስ : የሚያጠነክርና : የተባበሩት : መንግሥታት : ድርጅት : ሰላምን : ለመጠበቅ : የሚፈጽማቸው : ተግባሮች : እንዲስፋፋ : የሚያበረታቱ : መሆን : አለበት።

፫/ ወላጆች : ለልጆቻቸው : ለመስጠት : የሚፈልጉትን : ትምህርት : ለመምረጥ : የቅድሚያ : መብት : አላቸው።

አንቀጽ : ፳፯ ፤

፩/ እያንዳንዱ : ሰው : በኅብረ : ሰቡ : የባህል : ኑሮ : በነጻ : መካፈልና : በኪነ : ጥበብ : ለመጠቀም : በሳይንስ : እርምጃና : በጥቅሞቹም : ለመሲቲፍ : መብት : አለው።

፪/ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ከደረሰው ፡ ማንኛውም ፡ የሳይንስ ፡ የድርሰትና ፡ የኪነ ፡ ጥበብ ፡ ሥራ ፡ የሚያገኘው ፡ የሞራሉንና ፡ የሃብት ፡ ጥቅሞች ፡ እንዲከበሩለት ፡ መብት ፡ አለው ።

አንቀጽ ፡ ፳፰ ፤

እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡ ውሳኔ ፡ ውስጥ ፡ የተዘረሀሩት ፡ መብቶችና ፡ ነጻነቶች ፡ በሙሉ ፡ በተግባር ፡ እንዲውሉ ፡ ለሚደረግባቸው ፡ የኅብረሰብና ፡ የኢንተርናሽናል ፡ ሥርዓት ፡ የመጠቀም ፡ መብት ፡ አለው ።

አንቀጽ ፡ ፳፱ ፤

፫/ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ የራሱ ፡ ነጻነትና ፡ ሙሉ ፡ መሻሻል ፡ በሚያገኝበት ፡ ኅብረሰብ ፡ ውስጥ ፡ የሚፈጽማቸው ፡ ግዴታዎች ፡ ይኖሩበታል ።

፬/ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ በመብቶቹ ፡ በነጻነቶቹ ፡ በሚጠቀምበት ፡ ጊዜ ፡ የሚታገደው ፡ የሌሎችን ፡ መብቶችና ፡ ነጻነቶች ፡ በሚገባ ፡ ለማስከበር ፡ ብቻ ፡ በተደነገጉ ፡ ሕጎችና ፡ የግብረ ፡ ገብነትን ፡ የመቅላላውን ፡ ሕዝብ ፡ ፀጥታና ፡ ደህንነት ፡ በዴሞክራቲክ ፡ መኅበራዊ ፡ ኑሮ ፡ ትክክለኛ ፡ የሆነው ፡ ተፈላጊ ፡ ጉዳይ ፡ ለማርካት ፡ በተፈላጊነት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

፭/ እነዚህ ፡ መብቶችና ፡ ነጻነቶች ፡ በማንኛውም ፡ ሁኔታ ፡ የተባበሩት ፡ መንግሥታት ፡ ድርጅት ፡ መሠረተ ፡ ዓላማዎች ፡ ተቃራኒ ፡ በሆነ ፡ መኖሪያ ፡ ሊፈጸሙ ፡ አይገባቸውም ።

አንቀጽ ፡ ፴ ፤

በዚህ ፡ ውሳኔ ፡ ከላይ ፡ የተዘረዘረው ፡ ሁሉ ፡ በዚህ ፡ ውስጥ ፡ የተጠቀሱትን ፡ ማናቸውም ፡ መብቶች ፡ ወይም ፡ ነጻነቶች ፡ ለማበላሸት ፡ በታሰበ ፡ ማንኛውም ፡ ዓይነት ፡ ተግባር ፡ ለማዋል ፡ ወይም ፡ ድርጊትን ፡ ለመፈጸም ፡ ለማንኛውም ፡ መንግሥት ፡ ወይም ፡ ድርጅት ፡ ወይም ፡ ሰው ፡ የተባሉ ፡ ህገው ፡ አየተረጎሙም ።